

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together ที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ

กรธวัฒน์ สกลศุทธเดช¹ สุมนา จันทราช² อธิชิต สัตตาคม³ และรจนา แสงตาล⁴

¹สาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี

²สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

³สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

⁴สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนที่นำรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) มาใช้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ และ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนที่นำรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการทดสอบ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติในการศึกษา เป็นรูปแบบของแบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้การทดสอบสมมติฐานทางการวิจัยด้วยสถิติ t-test กับประชากรกลุ่มเดียว ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการ ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 45 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มประชากรที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความแตกต่างกันระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนและ 2) หลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือพบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนที่ 17.58 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเชิงกลยุทธ์

Effects of Learning Together Model Activities on the Academic Outcome of Business Administration Students

¹Khorntawatt Sakhonkaruhatdej, ²Sumana Chantararat, ³Sarun Sattakom and ⁴Rotchana Sangtarn

¹Program in Sports Management, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Chonburi

²Program in Management Faculty of Management Science, Chandrakasem Rajabhat University

³Program in Management Faculty of Management Science, Chandrakasem Rajabhat University

⁴Program in Management Faculty of Management Science, Chandrakasem Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the learning achievement of students both before and after taking a Strategic Management course that used learning activities from the Learning Together model; and 2) study the effect of using Learning Together activities with learning achievement in the Strategic Management Course of 3rd year students in the management program, Faculty of Management Science, Chandrakasem Rajabhat University. In the second semester of the academic year 2017, 45 students were selected as the sample population. Quantitative methodology was used to analyze the effect of Learning Together activities. An evaluation form was used to test learning achievement and using t-test the statistical tool for hypothesis testing was single population t-test.

The results of the study showed that 1) learning achievement of the population that used Learning Together activities increased; and 2) the mean post-test score was 17.59 points out of 20 points, and that was higher than pre-test score to a statistically significant degree at the level of 0.05.

Keywords: Learning Curve, Learning Together, Strategic Management

บทนำ

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในอดีต พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายโดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ เป็นวิธีการสอนที่ยังขาดการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน อาจารย์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการกระตุ้นให้เกิดการคิดนอกกรอบได้อย่างเต็มที่ (ธนิตยสุวรรณเจริญ, 2559) ทำให้รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ซึ่งเป็นรูปแบบของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้มากกว่ารอรับความรู้ และเปลี่ยนผู้สอนจากผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้มาเป็นผู้จัดการการเรียนรู้ แต่ในทางปฏิบัติอาจทำได้ยากเนื่องจากขาดแนวทางในการปฏิบัติ รวมถึงความเข้าใจที่ผิดพลาดว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เวลาทำให้สอนได้ไม่ครอบคลุมตามเนื้อหาในวิชานั้น ๆ เป็นผลให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ไม่ครบตามหลักสูตรและไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์จริงได้ ประเด็นปัญหานี้ถือเป็นปัญหาสำคัญมากในการเรียนการสอนของหลักสูตรบริหารธุรกิจ เนื่องจากบริบทของธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนด้านการบริหารธุรกิจนั้นต้องมียุทธศาสตร์ของนักคิดและกล้าแสดงออกถึงความคิดของตน การเรียนการสอนด้านการบริหารธุรกิจจึงต้องนำเทคนิคการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการระดมความคิดและการแลกเปลี่ยนแนวความคิดเสมือนกับการดำเนินในบริบทของธุรกิจจริง (Joyce and Weil, 1996)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่กับคำถามในแบบฝึกหัดที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ โดยมีแรงจูงใจคือคะแนนในการตอบคำถามรูปแบบกลุ่มและจะเฉลยแบบฝึกหัดในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้แนวความคิดที่ถูกต้องในการเรียน (กาญจนา คำสมบัติ, 2553) รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีอยู่หลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกัน เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น ทำให้สมาชิกของกลุ่มเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเองมีความรับผิดชอบในตัวเองและมีทักษะทางสังคม

ในการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นั้น เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของ การวิเคราะห์ที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การแสดงความคิดเห็นจึงมีผลเป็นอย่างมากในการส่งเสริมความคิดและการเรียนรู้ แต่ปัญหาในรายวิชานี้ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการนั่งฟังการบรรยายจากอาจารย์ผู้สอนมากกว่าการแสดงความคิดเห็น ดังนั้น ผู้วิจัยจึง

ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหารูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและได้พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process Skill) นั้นประกอบไปด้วย 4 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการเรียนรู้และแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม 2) รูปแบบการเรียนรู้การสอนกระบวนการคิดอุปนัย 3) รูปแบบการเรียนรู้การสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และ 4) รูปแบบการเรียนรู้การแก้ปัญหาอนาคต ซึ่งรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ Learning Together: LT เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม ที่เน้นให้สมาชิกในกลุ่มได้รับผิดชอบ กลุ่มผู้เรียนจะเกิดการแบ่งหน้าที่กันทำงาน เช่น เป็นหัวหน้ากลุ่มในการแบ่งส่วนงาน เป็นผู้จัดบันทึก เป็นผู้หาข้อมูล เป็นผู้วิพากษ์คำตอบ และส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอคำตอบจนได้ผลงานที่สำเร็จ กลุ่มผู้เรียนจะได้ผลงานที่เกิดจากการทำงานของทุกคนในกลุ่ม เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนวิชาที่ต้องใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือ ความช่วยเหลือรวมถึงข้อเสนอแนะจากเพื่อน ๆ ช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นของนักเรียน พัฒนาความคิดวิเคราะห์และส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ธนิตย์ สุวรรณเจริญ, 2559) เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนที่นำรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together มาใช้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในภาคเรียนที่ 2/2560 มีนักศึกษาลงทะเบียนทั้งสิ้น จำนวน 45 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 9 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยสมาชิกแต่ละคน

จะต้องมีผู้เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกันไปให้เหมือนกันทุกกลุ่ม วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความหลากหลายภายในกลุ่ม เป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) (Joyce and Weil, 1996)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. **ตัวแปรต้น** ได้แก่ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together)
2. **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาบริหารธุรกิจ ในวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการเรียนรู้

การประเมินการเรียนการสอน เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินนั้นต้องได้รับการบูรณาการไปกับการเรียนการสอนและเกิดขึ้นขณะเรียน (McMillan, 2008) แนวความคิดและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้การประเมินเกิดประสิทธิผล จะต้องอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้และทักษะของผู้สอนที่จำเป็นสำหรับการประเมินผู้เรียน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและผู้เรียน 2) ทักษะในการตีความ การเลือกวิธี การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การบอข้อมูลย้อนกลับและการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ (Bailey and Heritage, 2008)

2. กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และเกณฑ์ผลสำเร็จ ระบุหลักฐานการเรียนรู้ ตีความหลักฐาน ระบุความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันและเป้าหมายการเรียนรู้ สร้างให้มีข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (Heritage, 2010)

3. รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในรูปแบบการสอนด้วยระบบกระบวนการทางสังคม เป็นรูปแบบการสอนที่ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่มหรือต้องส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จึงสามารถสร้างให้เกิดการเรียนรู้ได้ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นในการค้นคว้าหาความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบนี้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) (Joyce and Weil, 1996)

2. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการทั้งมวลของการจัดประสบการณ์ให้เกิดกับผู้เรียน โดยมีผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ (เสริมศักดิ์ บุตรทอง, 2547) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้นั้นต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ มีการจัดลำดับกิจกรรมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน รวมถึงต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมมีความท้าทายและพัฒนาความคิด ลักษณะของกิจกรรมในการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต วิเคราะห์และอภิปราย ควรมีลักษณะที่เปิดกว้างในเนื้อหาและแนวความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้นก่อนนำชุดกิจกรรมไปใช้ ผู้สอนควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพหรือในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง มีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนการสอน จะช่วยให้กิจกรรมมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนที่แท้จริงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แนวทางการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะใช้ลักษณะตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละรายวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียน การสอน (ทิตนา แหมมณี, 2548)

ในปัจจุบันรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมมากขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือ Learning Together: LT จึงเริ่มเป็นที่นิยมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยเน้นที่ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน สร้างให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนเองและส่วนรวม มีเป้าหมายร่วมกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาทักษะการทำงานและทักษะทางสังคม การเรียนรู้ที่จะทำงานเป็นทีม (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544) โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน โดยการจัดกิจกรรมต้องมีการแบ่งกลุ่มย่อย และจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเดียวให้มีการศึกษาเนื้อหาร่วมกัน และกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ดังนี้ 1) อ่านคำสั่ง 2) หาคำตอบ 3) ตรวจสอบคำตอบ และร่วมกันอภิปรายผล คำตอบที่ได้นั้นเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนจะได้คะแนนเท่ากันทุกคน (ทิตนา แหมมณี, 2548)

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) (Tisana, 2014)

1. การพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญความสำเร็จจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าสมาชิกไม่สร้างให้เกิดความร่วมมือ สร้างการพึ่งพากันเพื่อสร้างความสำเร็จด้วยกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องนำความเชี่ยวชาญของตนเองมาสนับสนุนกลุ่ม
2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เป็นการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ในลักษณะของการคละกันสร้างให้เกิดความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และความสำเร็จของกันและกันโดยช่วยเหลือสนับสนุน กระตุ้น ยกย่อง ความพยายามของกันและกัน และสร้างให้เกิดปฏิสัมพันธ์กลุ่ม
3. ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยต้องสร้างการประเมินย้อนกลับให้กับกลุ่มเพื่อสร้างการเรียนรู้และลดการทำงานซ้ำซ้อน
4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย ต้องอาศัยทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม
5. กระบวนการกลุ่ม จะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มจะทำให้สมาชิกทำงานได้ดีขึ้นเนื่องจากมีข้อมูลย้อนกลับ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขา วิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้กิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ชนิด ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
2. ศึกษาเนื้อหา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 สัปดาห์
4. นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ปรับปรุงไปทดลองกับนักศึกษาในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์
5. จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก พร้อมแนวคำตอบ พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเนื้อหา โดย การคำนวณดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ถ้ามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50–1.00 คัดเลือกไว้ ถ้ามีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

+ 1	หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตรงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
0	หมายถึง ไม่แน่ว่าแบบทดสอบนั้นวัดตรงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 1	หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่วัดตรงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัย จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์มาแล้ว เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วนำแบบทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR-20 ของ Kuder–Richardson (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ซึ่งผลการวิเคราะห์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มประชากร

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มประชากรด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกำหนดให้ประชากรในการวิจัยทำแบบทดสอบที่เป็นอิสระต่อกัน จำนวน 20 ข้อ การทดสอบหลังเรียนผู้สอนทำการอธิบายและเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย และดำเนินการทดสอบใช้เวลา 2 ชั่วโมง

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทำการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเท่า ๆ กัน โดยสมาชิกภายในกลุ่มจะต้องมีผู้เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน คละกันให้เหมือนกันทุกกลุ่ม

2.2 ผู้สอนอธิบายบทเรียน พร้อมทั้งทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว เปิดโอกาสให้มีการซักถาม

2.3 ผู้สอนแจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม และให้สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กันทำงานตามคำสั่งในใบงาน ช่วงเวลาในการทำใบงาน 2 ชั่วโมงจากเวลาเรียน 3 ชั่วโมง โดยให้สมาชิกทุกคนช่วยเหลือกันในการทำใบงาน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน โดยกำหนดให้ประชากรในการวิจัยทำแบบทดสอบที่เป็นอิสระต่อกัน การทดสอบหลังเรียนผู้สอนทำการอธิบายและเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย และดำเนินการทดสอบใช้เวลา 2 ชั่วโมง

4. ทำการประเมินและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้การประเมินผลคะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบ 20 ข้อ เพื่อนำมาหาความต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง Pre-test กับ Post-test โดยใช้สถิติ T-test ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.50 ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษาสาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 3 หลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลการทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ ร้อยละ 95 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้กิจกรรมรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

(N = 45)

รายการ	N	ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์		t-test	P-Value
		ทดสอบก่อนเรียน	หลังเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การจัดการเชิงกลยุทธ์	45	7.54	17.58	19.854*	0.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่ม ประชากรตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ Learning Together ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 17.58 สูงกว่าค่าเฉลี่ย คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนที่ค่าเฉลี่ย 7.54 และเมื่อพิจารณาค่า t-test จะเห็นได้ว่า มีค่าที่ 19.854* แสดงให้เห็นถึงความต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้กิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบ Learning Together ซึ่งผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวมีความต่างมากกว่า เท่าตัวแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเรียนรู้ด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้ผู้เรียน มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการสร้างการเรียนรู้แบบร่วมมือ Learning Together ในรายวิชาการ จัดการเชิงกลยุทธ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สามารถอภิปรายผล เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ LT ในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่มประชากรหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันระหว่างก่อนการใช้การเรียนการสอนแบบร่วมมือกับหลังการใช้การเรียน การสอนแบบร่วมมือ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ของกลุ่ม ประชากรสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (P-Value < 0.05) แสดงว่าแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนมีส่วนช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ทำให้เกิดผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ บุตรทอง (2547) แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบสร้างความร่วมมือให้เกิดการช่วยเหลือกัน

ภายในกลุ่มผู้เรียนจะทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544) สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันทำงาน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มีการรับรู้และเรียนรู้ในการแก้ปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ โสภา เพ็ชรสังข์ (2558) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.54 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 17.58 จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้สามารถมั่นใจได้ว่า การนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) มีผลทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเพิ่มสูงขึ้น ทิศนา ขัมมณี (2548) ไม่เพียงแต่การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสร้างความร่วมมือกันภายในกลุ่มยังทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน สร้างความสามัคคีระหว่างสมาชิกอีกด้วย

โดยจะเห็นว่าค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้กิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) สูงกว่าผลการเรียนก่อนใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Learning Together) มากกว่าเท่าตัว แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้ากว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถเรียนรู้ได้ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Paisan (2017) ที่มีการศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับการทำวิจัยกลุ่ม พบว่ากระบวนการทำวิจัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านของเวลาในการทำวิจัย ความถูกต้องสมบูรณ์ของงานวิจัยและความเข้าใจในกระบวนการและระเบียบวิธีวิจัย

การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับอุดมศึกษานั้น จะเห็นผลการใช้กิจกรรมได้อย่างชัดเจนทั้งจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ทั้งจากภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงผลงานต่าง ๆ (Thanomporn, 2018) ซึ่งถ้าผู้สอนจัดกลุ่มโดยใช้กระบวนการตามแนวความคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของผู้เรียนจะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้แบบร่วมมือให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เชิงกลุ่ม ซึ่งต่างจากการเรียนรู้ในสมัยดั้งเดิมที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบปัจเจกบุคคล การเรียนรู้เชิงกลุ่มนั้นต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของสมาชิกภายในกลุ่มที่แตกต่างกันไปเพื่อส่งเสริมและสร้างเสริมศักยภาพระหว่างสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม ซึ่งผลลัพธ์จะเกิดทั้งทางด้านความสามัคคีและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ (Johnson and Johnson, 1991)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจระดับอุดมศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับรูปแบบการเรียนการสอนอื่น ๆ เช่น การนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอนแบบการใช้ปัญหากรณีศึกษา (Problem-based Learning) จะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. สามารถพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ธุรกิจจำลอง (Dummy Business) ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีมและสร้างความแข็งแกร่งของกลุ่มและยังเป็นการประยุกต์ใช้กับบริบทของธุรกิจที่มีความเสมือนจริงมากที่สุด (Santi, 2017)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Learning Together) รูปแบบเดียวมาทำการศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำรูปแบบการเรียนการสอนรูปแบบอื่นมาทดสอบและประยุกต์ใช้
2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม ภายใต้บริบทของการเรียนการสอนในสายบริหารธุรกิจ การต่อยอดวิจัยเพื่อให้เห็นความหลากหลายมากขึ้น ควรนำรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือไปทดลองใช้กับสาขาวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น
3. การศึกษาเรื่องของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือส่วนใหญ่เป็นเพียงการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่อยู่ภายในห้องเรียน ยังขาดการนำไปทดลองใช้กับการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ทั้งในด้านการจัดตั้งตลาดจำลองหรือธุรกิจจำลอง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คำสมบัติ. (2553). *ประสิทธิภาพการใช้แบบฝึกหัดรายกลุ่มในรายวิชาการวิจัยดำเนินงาน* (รายงานผลการวิจัย). มหาสารคาม: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิตินา แหมมณี. (2548). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิศ สุวรรณเจริญ. (2559). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/209790>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีการ เทคนิค การสอน*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พรินทวีน กราฟฟิค.
- เสริมศักดิ์ บุตรทอง. (2547). *การจัดการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างสันติภาพสำหรับผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- โสภณ เพ็ชรสังข์. (2558). *พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาการบัญชีทางหุ่นส่วนเรื่องการรับ หุ่นส่วนใหม่ของนักเรียนระดับ ปวช. โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือ*. (รายงานผลการวิจัย). สงขลา: วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการวิทย.
- Bailey, A. and Heritage, M. (2008). *Formative assessment for literacy, grades k-6: Building reading and academic language skills across the curriculum*. California: Corwin Press.
- Heritage, M. (2010). *Formative assessment making it happen in the classroom*. California: Corwin Press.
- Johnson, D.W. & Johnson R. T. (1991). *Learning together and alone*. Englewood Cliffs NJ: Prentice-Hall.
- Joyce, B., and Weil, M. (1996). *Models of Teaching*. (5th ed.). Boston: Allyn and Bacon Press.
- McMillan, J. H. (2008). *Formative classroom assessment: The keys to improving student achievement*. New York: Teachers College.
- Paisan Suwannoi. (2017). Research Based Learning: Research into Research Universities. *Journal of Education Khonkaen University*, 29(3), 16-26.
- Santi Jitradinda. (2017). *Instructional design based on Active Learning*. Bangkok: Suan Dusit University Press.

- Thanomporn Laohajatsang. (2018). *21st Century Skills for CMU Faculty Development*. Chiang Mai: Chiang Mai University Press.
- Tisane, K. (2014). *Instructional Design: Knowledge for Effective Learning Process*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.